

УДК 37.013.43:33

ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЕКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ

Гонтаренко Ірина Сергіївна, кандидат педагогічних наук, викладач кафедри педагогіки та іноземної філології ХНЕУ ім. С.Кузнеця, м.Харків, Україна

Мартакова Анна Валеріївна, викладач кафедри педагогіки та іноземної філології ХНЕУ ім. С.Кузнеця, м.Харків, Україна

Анотація. У статті розглядається застосування проектної діяльності в процесі професійної підготовки майбутніх менеджерів; розкрито його сутність, зміст і структуру, визначено умови їх ефективного застосування у професійній підготовці майбутніх менеджерів; доведено необхідність застосування проектної діяльності у професійній підготовці майбутніх менеджерів.

Ключові слова: проект, діяльність, проектна діяльність, професійна підготовка, менеджер.

Визначними пріоритетами сучасної освіти є самовизначення особистості, свобода її вибору оптимальних стратегій життєвого і професійного шляху. Інноваційні технології й методи в освітньому процесі є головними засобами формування важливих професійних якостей студентів як майбутніх менеджерів.

Для успішної професійної діяльності майбутньому менеджеру необхідно вміти досліджувати, розробляти програми, проектувати процес всієї діяльності, моделювати і втілювати в життя проекти, знаходити нестандартні підходи у вирішенні професійних завдань. Тому головним завданням сьогодення є навчання майбутнього менеджера використанню проектної діяльності, оскільки від цього залежать компетентність, продуктивність професійної діяльності.

Сутність поняття «проектна діяльність» пов'язана з такими науковими категоріями, як «діяльність», «проект», що мають різноплановий характер як з погляду різних галузей наукового знання, так і з погляду різних рівнів методології науки.

Поняття «проектна діяльність» відображено у двох основних підходах – педагогічному та психологічному. Навчання проектної діяльності передбачає врахування як основних закономірностей педагогічного процесу, так і його психологічного змісту. Розглянемо основні складові поняття проектної діяльності.

Безперечно, під впливом середовища та спеціально організованих умов саме у діяльності формуються певні риси особистості, що закріплюються у поведінці, вчинках та діях. Визначення поняття «діяльність» у психолого-педагогічній літературі об'єднує розуміння діяльності як свідомого процесу:

– діяльність – активна взаємодія людини з навколишньою дійсністю, у процесі якої людина є суб'єктом, що цілеспрямовано впливає на об'єкт і задовольняє у такий спосіб власні потреби [1];

– діяльність – спосіб буття людини у світі, здатність її вносити в дійсність зміни. Основні компоненти діяльності: суб'єкт із його потребами, мета, відповідно до якої перетворюється предмет на об'єкт, засіб реалізації мети [3].

Розкриваючи сутність поняття «проект», зосередимо увагу на тому, що у науці немає його

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ
УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ:
ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

єдиного тлумачення. Термін «проект» від латинської «proectus» означає «кинутий уперед». У сучасному розумінні проект – це намір, який буде здійснено в майбутньому.

Отже, проаналізувавши зміст понять «діяльність» і «проект», можемо вважати,

що проектна діяльність надає студентові широке поле якісно нової для нього діяльності, тим самим сприяє появі широкого кола інтересів і потім через них чинить вплив на формування його переконань та світогляду.

Спеціально організовуючи процес проектної діяльності, координуючи і допомагаючи вирішувати труднощі, викладач сприяє вивченню не тільки певного предметного матеріалу, а й ключових етапів проектної діяльності та освоєнню основних методів та способів її проведення, які в подальшому допоможуть студентам у навчанні та професійній сфері.

Безперечно, організація проектної діяльності має певні етапи. Спершу викладач визначає мету і завдання навчального проекту. Потім проводить оцінювання індивідуальних здібностей студентів, рівня розвитку якостей особистості, ступеня сформованості знань і умінь, пропонує тематику проекту, мотивує студентів до обговорення, пропонує схеми аналізу потреб, спостерігає за процесом обговорення, допомагає сформулювати проблему, консулює студентів щодо визначення мети, коригує формулювання мети. Провідною функцією викладача в організації виконання студентами індивідуальних проектів є координування. Наступним етапом є розроблення дидактичних і методичних засобів навчання. Викладач оформлює розроблені дидактичні й методичні матеріали, готує інформаційну базу.

На результативному етапі викладач здійснює аналіз проектної діяльності, його реалізації та досягнутих результатів. Викладач організовує презентацію, консулює студентів з питань її підготовки, обговорює відомі, зрозумілі критерії оцінювання якості проекту та підсумки роботи над проектом, організовує рефлексію студентів. Підсумкова оцінка за виконання проекту виставляється викладачем з урахуванням проміжних оцінок діяльності студентів, якості виконання проекту й опису дій і оригінальності проектних рішень,

самостійності, а також самооцінювання студента.

Безсумнівно, проектна діяльність сприяє впровадженню новітніх технологій у навчання студентів, що передбачає самостійну (індивідуальну чи групову) дослідницько-пошукову діяльність студентів, а отже, необхідною засадою є створення умов, за яких студенти самостійно й добровільно набувають нових знань із різних інформаційних джерел (друкованих, мережових тощо), навчаються використовувати здобуту інформацію для вирішення пізнавальних і практичних завдань, набувають комунікативних умінь і навичок, розвивають дослідницькі вміння щодо формулювання завдання, пошуку інформації, проведення дослідження, аналізу, висунення гіпотез, узагальнення результатів; розвивають системне мислення тощо [2].

У ході проектної діяльності студенти мають відчувати задоволення від самого процесу роботи, відчуття досягнення результату, змістовності й значущості роботи. Завдяки такій діяльності підвищується самоповага студента, визнання його з боку оточення, орієнтованість на успіх під час захисту проекту. До типологічних ознак навчального проекту можна віднести: дослідницькі проекти, творчі проекти, ігрові проекти, інформаційні проекти, практико-зорієнтовані проекти [4; 6].

Одним із шляхів виховання професійних якостей майбутнього менеджера є застосування проектної діяльності – освітньої технології, спрямованої на здобуття знань у тісному зв'язку з реальною життєвою практикою, формування специфічних умінь і навичок завдяки системній організації проблемно-орієнтованого пошуку, сутність якого закладено Дж. Дьюї [5] у стимулюванні інтересу до проблеми, її вирішення засобами проектної діяльності, практичного використання отриманих знань, розвитку рефлексорного(критичного) мислення. Актуальність проектної діяльності у рамках підготовки майбутніх менеджерів

незаперечна, вона системно використовується на всіх її етапах, надає можливість ефективно здійснювати

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ

ПІДПРИЄМСТВАМИ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

аналітичні, організаційно-управлінські функції, забезпечувати професійну спрямованість навчання. Вона зорієнтована на обов'язкове досягнення певного професійного результату, при проходженні стадій планування, аналізу, синтезу, активної соціокультурної діяльності розвиває креативні особистісні якості студентів, що не може бути досягнуто вербальними та іншими засобами, зокрема, стимулює до оригінального вирішення проблеми, розвиває системність та критичність мислення, вчить ініціативності, самостійності, різноманітності підходів тощо.

Робота над проектом передбачає поетапне планування діяльності: розробити і провести експериментальне дослідження; написати ґрунтовний звіт у реферативній формі; сформулювати переконливі висновки; критично оцінити методику та результати; презентувати й захистити дослідження перед аудиторією. В організації проектної діяльності студентів застосовуються групові й індивідуальні форми роботи, участь студентів у різних соціокультурних та наукових програмах, що сприяє набуттю особистістю комунікативних навичок, уміння працювати в команді.

Отже, застосування проектної діяльності у підготовці майбутніх менеджерів сприяє створенню умов для глибокого й повного засвоєння навчального матеріалу; розвитку гнучкості та критичності мислення, творчих і дослідницьких здібностей; підвищенню комунікативної активності, формуванню здатності до інноваційної діяльності.

Список використаної літератури:

1. Бордовская Н. В. Педагогика : учебник для вузов / Н. В. Бордовская, А. А. Реан. – СПб.: Питер, 2000. – 304 с.
2. Богова М. Г. Ключевые этапы работы над проектами в формате теории разных стилей мышления на уроках иностранного языка / М. Г. Богова, С. Е. Гридюшко // Метод проекта. Научно-методический сборник. Серия «Современные технологии университетского образования». – Мн. : РИВШ БГУ, 2003. – № 2. – С. 99–116.
3. Білоусова Л. І. Аспекти підготовки майбутнього вчителя до реалізації дидактичного потенціалу Інтернет-технологій у практиці навчання / Л. І. Білоусова, С. Д. Криштоф // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи. – 2012. – № 42 (1). – С. 7–13.
4. Гонтаренко І.С. Формування проектної компетентності майбутніх учителів гуманітарних дисциплін засобами інтернет-ресурсів : дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.04 / Ірина Сергіївна Гонтаренко. – Глухів, 2016. – 296 с.
5. Дьюи Дж. Демократия и образование / Дж. Дьюи – М.: Педагогіка-Пресс, 2000. – 384 с.
6. Зосименко О. В. Організація проектної діяльності майбутніх педагогів у процесі вивчення педагогічних дисциплін : дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.04 / Оксана Вікторівна Зосименко. – Полтава, 2010. – 256 с.

Автори

Гонтаренко Ірина Сергіївна, канд. пед. н., ХНЕУ ім. С. Кузнеця (iragavrikova@mail.ru)

Мартакова Анна Валеріївна, викладач ХНЕУ ім. С. Кузнеця (ann_shemetenko@mail.ru)

Опубліковано в авторській редакції.